

ADVIES Nr 10 / 2006 van 3 mei 2006

O. Ref. : SA2 / A / 2006 / 010

BETREFT : Advies met betrekking tot het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna WVP), inzonderheid art. 29;

Gelet op de adviesaanvraag vanwege de Minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael ontvangen op 21 maart 2006;

Gelet op het verslag van mevrouw N. LEPOIVRE;

Brengt op 3 mei 2006 het volgende advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

Momenteel worden er in artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* (hierna WRR) 13 informatiegegevens opgesomd waartoe derden, mits naleving van bepaalde voorwaarden, toegang kunnen verkrijgen of die hen kunnen meegedeeld worden.

Het voorontwerp strekt ertoe om die lijst uit te breiden met een nieuw 14^e gegeven, *te weten "de afstamming"*, (toekomstig punt 14 van artikel 3, 1ste lid van de WRR).

II. HUIDIGE SITUATIE

Overeenkomstig artikel 1, 9° van het Koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister, moet het gegeven "afstamming" worden opgenomen en bijgewerkt in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister.

De gecoördineerde algemene instructies van 1 april 2002 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, betreffende het bijhouden van de bevolkingsregisters, sommen de informatie op die dienen opgenomen te worden in die registers.

Volgens deze instructies dienen de gemeenten onder de rubriek "afstamming" de volgende informatie te vermelden:

"..... de vorm van afstamming, de identificatie van de ouder(s), de plaats van overschrijving van een akte of een vonnis betreffende de afstamming in de registers van de burgerlijke stand, de datum die in aanmerking genomen moet worden voor de vaststelling van de afstamming (geboortedatum, vermoedelijke geboortedatum, datum na de geboorte bij sommige vormen van afstamming), de wijzigingen in de afstamming en de data ervan (erkenning, adoptie, volle adoptie, herroeping van de adoptie, vernietiging van de afstamming van moederszijde of vaderszijde, enz.)."

De bepalingen van boek I, titels VII en VIII van het Burgerlijk Wetboek, zijn van toepassing op de getuigschriften in verband met de afstamming." (blz. 20 punt 22)

Het koninklijk besluit van 16 juli 1992 *betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister*, stelt dat deze informatie kan verkregen worden:

- Onder de vorm van een uittreksel of een getuigschrift wanneer de inlichtingen die het document bevat, betrekking hebben op de aanvrager zelf of de persoon van wie hij de wettelijke vertegenwoordiger is (artikel 2). De verstrekking gebeurt op eenvoudig mondeling of schriftelijk verzoek, zonder dat er geen belang moet worden aangetoond.
- Onder de vorm van een uittreksel of getuigschrift door een persoon, een publieke of private instelling betreffende een inwoner van de gemeente wanneer de afgifte van die documenten door of krachtens de wet voorgeschreven of toegestaan is. De verstrekking gebeurt n.a.v. een schriftelijk en ondertekend verzoek (artikel 3). Uit de verdere lectuur van artikel 3 blijkt dat met de gevallen waarin het door de wet is toegestaan eigenlijk de situaties geïsoleerd worden waarin er een rechtspleging aanhangig is.
- «Tenzij de wet anders bepaalt mogen de uittreksels of getuigschriften geen andere gegevens bevatten dan degene waarin artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen voorziet» (artikel 4).

Een natuurlijke persoon kan dus zonder veel problemen zonder meer het betrokken attest verkrijgen, maar hij moet daartoe wel zelf het initiatief nemen, zelf het nodige doen. De gevallen waarin een overheid een uittreksel kan bekomen zijn uiteindelijk vrij beperkt en de administratieve procedure relatief omslachtig.

III. ONDERZOEK VAN DE ONTWERPTEKST

1. Het gegeven «afstamming» waarvan de wetgever voorstelt om het toe te voegen aan de 13 gegevens die opgesomd worden in artikel 3, 1ste lid, WRR, is een persoonsgegeven in de zin van de WVP.
2. Het dient dus ondermeer «voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen...» en «toereikend, terzake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor het wordt verkregen of waarvoor het verder wordt verwerkt. (artikel 4, §1, 2° en 3°, WVP).
3. De finaliteiten van het Rijksregister worden door artikel 1, § 2, WRR als volgt omschreven:

“Het Rijksregister stelt een nationaal bestand ter beschikking van de overheden, de instellingen en de personen bedoeld in artikel 5 door :

a) de uitwisseling van informatiegegevens tussen administraties te vergemakkelijken;

b) de automatische bijwerkingen van de bestanden van de openbare sector wat betreft de algemene gegevens over de burgers mogelijk te maken, voor zover de wet, het decreet of de ordonnantie het toelaten;

c) het gemeentelijk beheer over de bevolkingsregisters te rationaliseren;

De finaliteit van het toevoegen van het gegeven «afstamming» beantwoordt ontegensprekelijk aan de finaliteiten van het RR zoals deze uitdrukkelijk geformuleerd zijn in artikel 1, § 2, WRR.

4. In die mate dat de wetgever niet het voornemen uitdrukt om de finaliteiten van het RR te wijzigen, volstaat het om na te gaan of het gegeven «afstamming» proportioneel is, met andere woorden toereikend, terzake dienend en niet overmatig ten opzichte van de hierboven opgesomde finaliteiten (gezamenlijke toepassing van de artikelen 4, § 1, 3°, WVP en 1, § 2, WRR).
5. Het gegeven “afstamming” is een element dat onontbeerlijk is voor de correcte toepassing van een aantal reglementaire bepalingen.

In de memorie van toelichting wordt ter verantwoording van de toevoeging van het gegeven «afstamming» bij wijze van voorbeeld verwezen naar een aantal wettelijke bepalingen die zich in de sector van de sociale zekerheid situeren, zijnde:

- Artikel 51, § 3, van de samengeordende wetten van 19 december 1939 *betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders*, en artikel 15 van het koninklijk besluit van 8 april 1976 *houdende regeling van de gezinsbijslag ten voordele van zelfstandigen* sommen een hele reeks van “kinderen” op voor wie de rechthebbende recht heeft op kinderbijslag.
- Artikel 32 van de wet van 14 juli 1994 *betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen* omschrijft wie de rechthebbenden op geneeskundige verstrekkingen zijn. Artikel 123 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 *tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994* stelt vast wie als de personen ten laste van de rechthebbenden moeten bestempeld worden. Ook hier worden ondermeer diverse categorieën van kinderen vermeld.

- Artikel 13 van de *arbeidsongevallenwet* van 10 april 1971 en artikel 64bis van de gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 *betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten* bepalen dat ingeval van dodelijk arbeidsongeval of van overlijden van de uitkeringsgerechtigde wegens beroepsziekte de “kinderen” voor uitbetaling van verschillende uitkeringen in aanmerking komen.

De betrokken bepalingen omschrijven meestal vrij gedetailleerd de voorwaarden waaraan die «kinderen» inzake afstamming moeten voldoen: gemeenschappelijke kinderen van de echtgenoten, kinderen van de echtgenoot, geadopteerde kinderen, kleinkinderen, ... Willen de betrokkenen van hun recht op uitkering genieten, dan zullen zij een of meerdere attesten van afstamming moeten voorleggen. De betrokken instellingen kunnen immers in het merendeel van de gevallen deze informatie niet zelf uit het bevolkingsregister verkrijgen.

Gelet op het toepassingsgebied van de hiervoor vermelde bepalingen betreft het dus een administratieve formaliteit die een zeker aantal natuurlijke personen treft.

Door het informatiegegeven “afstamming” in het Rijksregister op te nemen als informatiegegeven en dus toegankelijk te maken voor overheden die hiertoe een gerechtvaardigde aanvraag doen, dienen de betrokkenen niet langer een getuigschrift of uittreksel voor te leggen en worden zij dus ontslagen van deze administratieve formaliteit waardoor eveneens de taak van de overheden wordt vereenvoudigd en versneld, vermits zij niet langer dienen te wachten tot de betrokkenen het getuigschrift of uittreksel gaat halen en opstuurt.

6. De Commissie heeft dus geen bezwaren tegen een toevoeging van het gegeven «afstamming» aan de 13 reeds in artikel 3, 1ste lid, WRR opgesomde gegevens.

Daarenboven heeft deze werkwijze als voordeel dat een eventueel misbruik van attesten wordt vermeden.

De toevoeging van het gegeven «afstamming» kadert dus volledig binnen de finaliteiten van het Rijksregister zoals deze bepaald zijn bij artikel 1, § 2, WRR en is toereikend, terzake dienend en niet overmatig ten opzichte van deze finaliteiten.

De Commissie merkt op dat ongetwijfeld ook in andere sectoren wettelijke en reglementaire bepalingen terug te vinden zijn die het gebruik van het gegeven «afstamming» noodzaken. Bijgevolg zal de opname van de “afstamming” als informatiegegeven niet alleen overheden in de sfeer van de sociale zekerheid dienstig zijn maar ook in andere sectoren. (zo kan er bijvoorbeeld gedacht worden aan de fiscale administratie voor de inning van successierechten).

7. Volgens de op 1 juni 2005 gecoördineerde versie van de “*Onderrichtingen voor het bijhouden van de informatiegegevens*” van het Rijksregister van de natuurlijke personen van de FOD Binnenlandse Zaken, «bevat het informatietype 110 voornamelijk de identiteit van de ouders en de aard van deze afstamming»

De “Wijzen van afstamming vanaf 6 juni 1987» zijn

- « 10. kind geboren uit het huwelijk;
- 11. afstamming van moederszijde met erkenning door de vader bij de geboorte;
- 12. afstamming van moederszijde (vermelding in de akte van geboorte)
- 13. afstamming van moederszijde door erkenning;
- 14. adoptie;
- 15. volle adoptie;
- 16. vondeling
- 17. afstamming van moederszijde ingevolge de nietigverklaring van de afstamming van vaderszijde
- 18. onbekende afstamming
- 19. onbepaalde afstamming

20. *afstamming van vaderszijde door erkenning*
21. *afstamming van moeders- en/of vaderszijde door vonnis*
22. *afstamming van vaderszijde door nietigverklaring van de afstamming van moederszijde*
23. *nietigverklaring van de afstamming van moeders- en/of vaderszijde*
24. *herroeping van de adoptie.»*

De manier waarop de afstamming wettelijk tot stand kwam of eventueel aangepast werd is dus vermeld in het Rijksregister (aan de hand van codes) gevolgd door de datum van afstamming.

De Commissie vestigt de aandacht van het Rijksregister op het feit dat het de nodige organisatorische maatregelen moet nemen teneinde te garanderen dat de overheden die toegang tot, of mededeling van het gegeven «afstamming» zouden krijgen, deze bijkomende gegevens niet ontvangen.

8. Artikel 19, § 2, van de wet van 25 maart 2003 tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, bepaalt dat de Koninklijke besluiten waarbij toegang tot of mededeling van de informatiegegevens van het Rijksregister werd verleend, van kracht blijven.

Een aantal van deze besluiten verleende destijds zonder meer toegang tot of mededeling van alle gegevens, bedoeld bij artikel 3, eerste lid, WRR.

De Commissie is van oordeel de verleende machtiging tot toegang of mededeling uitsluitend betrekking heeft op de gegevens die op het ogenblik van de machtiging in artikel 3, 1ste lid, WRR werden vermeld. Inderdaad, de Koning kan niet de bedoeling gehad hebben om toegang tot of mededeling van een gegeven te verlenen dat niet voorkwam in de opsomming op het ogenblik van de machtiging.

De overheden die toegang wensen tot of mededeling wensen te verkrijgen van de gegevens die werden toegevoegd aan artikel 3, 1ste lid, WRR nadat zij bij koninklijk besluit of via een beraadslaging van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer werden gemachtigd, zullen dus een nieuwe aanvraag moeten indienen bij het sectoraal comité voor het RR (momenteel bij de CBPL vermits het sectoraal comité nog niet werd opgericht)

De CBPL zal dan, in het licht de doeleinden waarvoor de machtiging werd verleend, nagaan of een toegang tot of mededeling van deze nieuwe gegevens voldoet aan de vereisten van artikel 4, § 1, WVP.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De administrateur,

De voorzitter,

(get.) Jo BARET

(get.) Michel PARISSÉ